

Document finalizat
Cod ECLI
2711

Operator

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL TIMIȘOARA
SECȚIA PENALĂ

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 03.02.2020

Curtea constituită din:

Președinte:

Judecător:

Grefier:

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara a fost reprezentat de procuror

Pe rol se află soluționarea apelului formulat de apelantul-inculpat împotriva sentinței penale nr. 687/05.11.2019 pronunțată în dosarul nr. 1934/220/2019 de Judecătoria Deta.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, a răspuns apelantul-inculpat, personal și asistat de apărător ales, avocat, cu împuternicire avocațială aflată la dosarul cauzei.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care, apărătorul ales al inculpatului depune la dosarul cauzei motivele de apel.

Curtea îi aduce la cunoștință apelantului-inculpat că dispozițiile art. 420 alin. 4 Cod procedură penală instituie ascultarea sa în fața instanței de apel, dar beneficiază în continuare de dreptul de a nu da nicio declarație. Totodată, îi aduce la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 108 și art. 83 Cod procedură penală, iar în temeiul dispozițiilor art. 420 alin. 4 raportat la art. 378 Cod procedură penală procedează la ascultarea sa, declarația fiind consemnată, semnată și atașată la dosarul cauzei.

Curtea, din oficiu, pune în discuție excepția tardivității apelului, având în vedere data expedierii apelului prin email în ultima zi de declarare a apelului și înregistrarea acestuia la instanță după expirarea termenului de apel.

Totodată, pune în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 269 și art. 270 din Codul de procedură penală, actul de procedură care trebuie făcut într-un anumit termen, este trimis prin e-mail/fax, în ultima zi a termenului care se calculează pe zile, este socotit a fi făcut în termen; chiar dacă actul de procedură se înregistrează la organul judiciar după expirarea termenului.

Apărătorul ales al apelantului-inculpat, avocat, apreciază că este admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar în ceea ce privește apelul formulat, arată că acesta a fost declarat în termenul de apel, respectiv cererea de apel este în termen atâta timp cât aceasta a fost trimisă prin email în termenul de apel, chiar dacă efectiv la instanță a fost înregistrată după expirarea termenului de apel.

Reprezentanta Ministerului Public, cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciază că aceasta este admisibilă. Pe fondul chestiunii de drept, arată că se ține cont de data transmiterii căii de atac, ci nu data înregistrării la instanță. Astfel, apelul

inculpatului a fost trimis în termenul de apel, relevanță prezentând intenția părții de a declara cale de atac.

CURTEA,

Obiectul cauzei:

Prin sentința penală nr. 687/05.11.2019 pronunțată în dosarul nr. 1934/220/2019, Judecătoria Deta, în baza art. 396 alin. 1, 2 și 10 Cod procedură penală l-a condamnat pe inculpatul la o pedeapsă de 1(unu) an închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de „conducerea unui vehicul sub influența alcoolului”, prevăzută de art. 336 alin. 1 Cod penal, iar în baza art. 91 Cod penal a dispus suspendarea sub supraveghere a pedepsei de 1(unu) an pe un termen de supraveghere de 2 (doi) ani, urmând ca pe durata termenului de supraveghere, inculpatul să respecte următoarele măsuri de supraveghere: să se prezinte la Serviciul de Probațiune Timiș, la datele fixate de acesta; să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa; să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile, precum și întoarcerea; să comunice schimbarea locului de muncă; să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență. În baza art. 93 alin. 2 lit. b și alin. 3 Cod procedură penală, pe durata termenului de supraveghere, i-a impus inculpatului următoarele obligații: să frecventeze programul de reintegrare socială Drink&Drive derulat de către serviciul de probațiune; să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de 60 de zile la Primăria Deta sau la o instituție din cadrul Inspectoratului Școlar Timiș, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, nu poate presta această muncă. În baza art. 404 alin. 3 Cod procedură penală i-a atras atenția inculpatului asupra consecințelor nerespectării măsurilor de supraveghere și ale săvârșirii de noi infracțiuni în cursul termenului de supraveghere.

Minuta sentinței penale nr. 687/05.11.2019 s-a comunicat inculpatului, personal, conform înscrisului de la fila 20 dos. fond la data de 07.11.2020, termenul de apel începând să curgă față de acesta în condițiile art. 410 alin. 1 C.p.pen., de la data comunicării minutei. În condițiile art. 269 alin. 2 C.p.pen. termenul de apel s-a împlinit față de inculpat la data de 18.11.2019, când a fost o zi lucrătoare.

Împotriva sentinței penale nr. 687/05.11.2019 pronunțată de Judecătoria Deta, a declarat apel (f. 4 dos. apel) inculpatul, apelul fiind trimis pe email la data de 18.11.2019, ora 15:11, și înregistrat la Judecătoria Deta, la data de 19.11.2019, dosarul fiind înregistrat pe rolul Curții de Apel Timișoara la data de 16.12.2019, sub același număr de dosar.

Expunerea chestiunii de drept:

În raport cu împrejurarea că inculpatul a formulat cerere de apel pe care a trimis-o pe email în ultima zi de apel, și observând că această cerere de apel a fost înregistrată la instanță în ziua ulterioară expirării termenului legal de apel; în cauză din oficiu s-a pus în discuție excepția tardivității apelului declarat de inculpat în raport cu următoarele prevederi din codul de procedură penală:

ART. 268 cu denumirea marginală „Consecințele nerespectării termenului”

(1) Când pentru exercitarea unui drept procesual legea prevede un anumit termen, nerespectarea acestuia atrage decăderea din exercițiul dreptului și nulitatea actului făcut peste termen.

(2) Când o măsură procesuală nu poate fi luată decât pe un anumit termen, expirarea acestuia atrage de drept încetarea efectului măsurii.

(3) Pentru celelalte termene procedurale se aplică, în caz de nerespectare, dispozițiile privitoare la nulități.

ART. 269 cu denumirea marginală „Calculul termenelor procedurale”

(1) *La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna sau anul prevăzut în actul care a provocat curgerea termenului, în afară de cazul când legea dispune altfel.*

(2) *La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se socotește ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.*

(3) *Termenele socotite pe luni sau pe ani expiră, după caz, la sfârșitul zilei corespunzătoare a ultimei luni ori la sfârșitul zilei și lunii corespunzătoare din ultimul an. Dacă această zi cade într-o lună care nu are zi corespunzătoare, termenul expiră în ultima zi a acelei luni.*

(4) *Când ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.*

ART. 270 cu denumirea marginală „Acte considerate ca făcute în termen”

(1) *Actul depus înăuntrul termenului prevăzut de lege la administrația locului de deținere ori la unitatea militară sau la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen. Înregistrarea sau atestarea făcută de către administrația locului de deținere pe actul depus, recipisa oficiului poștal, precum și înregistrarea ori atestarea făcută de unitatea militară pe actul depus servesc ca dovadă a datei depunerii actului.*

(2) *Dacă un act care trebuia făcut într-un anumit termen a fost comunicat sau transmis, din necunoaștere ori dintr-o greșală vădită a expeditorului, înainte de expirarea termenului, unui organ judiciar care nu are competență, se consideră că a fost depus în termen, chiar dacă actul ajunge la organul judiciar competent după expirarea termenului fixat.*

(3) *Cu excepția căilor de atac, actul efectuat de procuror este considerat ca făcut în termen dacă data la care a fost trecut în registrul de ieșire al parchetului este înăuntrul termenului cerut de lege pentru efectuarea actului.*

ART. 410 cu denumirea marginală „Termenul de declarare a apelului”

(1) *Pentru procuror, persoana vătămată și părți, termenul de apel este de 10 zile, dacă legea nu dispune altfel, și curge de la comunicarea copiei minutei.*

ART. 413 cu denumirea marginală „Instanța la care se depune apelul”

(1) *Cererea de apel întocmită în condițiile prevăzute la art. 412 se depune la instanța a cărei hotărâre se atacă.*

(2) *Persoana care se află în stare de deținere poate depune cererea de apel și la administrația locului de deținere.*

(3) *Cererea de apel înregistrată sau atestată în condițiile alin. (2) ori procesul-verbal întocmit de administrația locului de deținere se înaintează de îndată instanței a cărei hotărâre este atacată.*

ART. 421 cu denumirea marginală „Soluțiile la judecata în apel”

Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții:

1. respinge apelul, menținând hotărârea atacată:

a) dacă apelul este tardiv sau inadmisibil;

b) dacă apelul este nefondat;

În analiza excepției tardivității apelului invocată din oficiu se impune analiza consecințelor juridice ce le produce expedierea de către inculpat a cererii de apel pe email, sub aspectul declarării în termen a apelului, în contextul în care această cerere de apel a fost descărcată și înregistrată la instanța de fond după expirarea termenului legal de declarare a apelului; această chestiune influențând modul de soluționare pe fond a cauzei.

Ca urmare, Curtea de Apel apreciază că se impune a se analiza chestiunea de drept dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 269 și art. 270 din Codul de procedură penală, actul de procedură care trebuie făcut într-un anumit termen, și care este trimis prin e-mail/fax, în ultima zi a termenului care se calculează pe zile, este socotit a fi făcut în termen; chiar dacă

actul de procedură se înregistrează la organul judiciar după expirarea termenului; sens în care apreciază necesar a sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție în condițiile art. 475 Cod procedură penală

Admisibilitatea sesizării:

Sub acest aspect Curtea de Apel Timișoara constată admisibilitatea sesizării potrivit art. 475 Cod procedură penală, având în vedere următoarele:

În raport cu textul legal mai sus enunțat, se constată că admisibilitatea unei sesizări formulate în procedura pronunțării unei hotărâri prelabile este condiționată de îndeplinirea, în mod cumulativ, a următoarelor cerințe:

- a) să fie formulată în legătură cu o judecată aflată în curs;
- b) judecata aflată în curs să fie pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, al unei curți de apel ori al unui tribunal, iar acestea să fie învestite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;
- c) lămurirea chestiunii de drept să fie determinantă în ce privește soluționarea pe fond a cauzei în care a fost ridicată;
- d) asupra ei să nu fi statuat Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o hotărâre prelabilă și să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii.

Analizând în concret îndeplinirea cerințelor legale de la art. 475 Cod procedură penală se constată că Curtea de Apel Timișoara este învestită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, potrivit art. 408 și următoarele Cod procedură penală, respectiv cu judecata apelului declarat de inculpat împotriva sentinței penale nr. 687/05.11.2019 pronunțată în dosarul nr. 1934/220/2019, Judecătoria Deta .

Chestiunea de drept, pusă în discuție din oficiu de către instanță, are caracter de noutate, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai statuat asupra acesteia printr-o hotărâre prelabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Chestiunea de drept invocată din oficiu reprezintă o chestiune de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, deși reprezintă o problemă de drept procesual penal; deoarece, față de obiectul cauzei, de interpretarea art. 269 și art. 270 din Codul de procedură penală depinde soluționarea pe fond a cauzei; în contextul în care soluția adoptată cu privire la excepția tardivității depunerii actului de procedură prin fax sau e-mail, va influența soluționarea pe fond a cauzei, respectiv rezolvarea raportului de drept dedus judecării.

Punctele de vedere ale procurorului și inculpatului, prin avocat ales, asupra chestiunii de drept sesizate:

Apărătorul ales al apelantului-inculpat a apreciat că este admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar în ceea ce privește expedierea actului procedural ce cuprinde cererea de apel pe email acesta a apreciat că această modalitate de expediere are ca și consecință juridică considerarea ca fiind în termen apelul declarat, respectiv nu tardiv; chiar dacă actul procedural ce consemnează cererea de apel a fost înregistrat la instanță după expirarea termenului legal de declarare a apelului.

Reprezentanta Ministerului Public, cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, a arătat că aceasta este admisibilă. Pe fondul chestiunii de drept, a arătat că se ține cont de data transmiterii actului procedural/căii de atac, ci nu data înregistrării la instanță. Astfel, apelul inculpatului a fost trimis în termenul de apel, relevanță prezentând intenția părții de a declara cale de atac.

Punctul de vedere al completului de judecată.

Membrii completului de judecată au opinii diferite asupra chestiunii de drept cu care urmează a fi sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile.

Astfel, într-o opinie se rețin următoarele:

Regula de calcul al termenelor calculate pe zile este stabilită de art. 269 Cod procedură penală ce prevede că se pornește de la ziua prevăzută în actul care a provocat curgerea termenului, în afară de cazul când legea dispune altfel; nu se socotește ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește; când ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

Participantilor la procesul penal, interesați, care nu depun direct la organul judiciar actul de procedură și care trebuie depus sub sancțiunea decăderii într-un anumit termen, art. 270 alin 1) Cod procedură penală le-a oferit posibilitatea să-l depună la administrația locului de deținere ori la unitatea militară sau la oficiul poștal prin scrisoare recomandată, fiind considerat ca făcut în termen; în acest caz înregistrarea sau atestarea făcută de către administrația locului de deținere pe actul depus, recipisa oficiului poștal, precum și înregistrarea ori atestarea făcută de unitatea militară pe actul depus servesc ca dovadă a datei depunerii actului.

Prin instituția termenului, astfel cum este reglementată în art. 268-271 din Codul de procedură penală, legea asigură îndeplinirea actelor procedurale în intervalele de timp impuse de succesiunea firească a etapelor procesuale menite să garanteze îndeplinirea actului de justiție.

De aceea, termenele procedurale prevăzute de lege sunt stabilite în vederea garantării ritmului optim de desfășurare a activităților, menite să contribuie la realizarea scopului procesului penal, fără să împiedice aflarea adevărului sau să lezeze în vreun fel drepturile și interesele legitime ale părților.

Spre deosebire de termenele substanțiale, care asigură ocrotirea drepturilor și intereselor legitime în caz de restrângere a acestora, termenele procedurale impun efectuarea în ritm rezonabil a tuturor operațiunilor specifice fiecărei faze procesuale. Prin natura lor și efectele pe care le produc, termenele procedurale pot fi peremptorii sau imperative, dilatorii sau prohibitive și orânduitorii sau de recomandare.

Dintre aceste termene, cel peremptoriu este acela înăuntrul căruia un anumit act trebuie îndeplinit în mod imperativ, depășirea lui atrăgând nulitatea actului respectiv.

Spre deosebire de alte comunicări, trimiteri de documente, cereri etc., pentru declararea unei căi de atac legiuitorul a prevăzut condiții speciale, care reflectă o concepție extrem de riguroasă; dispozițiile respective vizând exercitarea căilor de atac, deopotrivă, atât de Ministerul Public, cât și de către părțile cauzei respective.

Această concepție riguroasă este reflectată și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO, secția II, decizia De Virgiliis versus Italia, 20 aprilie 1999, nr. 39211/98) în care se arată, în sinteză, că reglementările relative la forma actelor procesuale sunt necesare asigurării unei bune administrări a justiției. Curtea Europeană a considerat că reglementările relative la forma actelor procesuale sunt necesare asigurării unei bune administrări a justiției, iar reclamantul trebuia să se aștepte ca aceste reguli să îi fie aplicate. Este adevărat că astfel de reglementări nu trebuie să împiedice justițiabilul să se prevaleze de o cale de recurs disponibilă, însă, ținând cont de specificitatea rolului instanței de casație, Curtea Europeană a considerat că se poate admite ca o astfel de instanță să impună reguli ce țin de un formalism mai ridicat.

Sub aspectul comunicării actelor procedurale, de către organele judiciare, legiuitorul în materie penală prin dispozițiile art. 257 alin. 5 C.p.pen. a prevăzut că „Citarea se poate realiza și prin intermediul poștei electronice sau prin orice alt sistem de mesagerie electronică, cu acordul persoanei citate.” O dispoziție similară nu se regăsește însă în conținutul art. 268- art. 271 cod procedură penală în sensul că un act de procedură care trebuie efectuat într-un anumit termen este suficient a fi comunicat prin e-mail sau alt mijloc tehnic/electronic pentru a fi considerat în termen.

Ca urmare se poate aprecia că legiuitorul în materie penală a lipsit de efecte juridice, în aplicarea art. 270 cod procedură penală, depunerea unui act de procedură prin fax sau email, sub aspectul considerării depunerii în termen a actului procedural, dar a acceptat că actele procedurale care nu sunt supuse unui termen pentru îndeplinirea lor valabilă se pot expedia de organele judiciare în mod legal și prin intermediul poștei electronice sau prin orice alt sistem de mesagerie electronică.

Sintetizând cele de mai sus, cererile trimise prin poșta electronică sau prin fax nu pot cădea sub incidența dispozițiilor prevăzute de art. 270 alin. (1) din Codul de procedură penală, având în vedere că acesta, în mod expres, prevede că numai înregistrarea sau atestarea făcută de către administrația locului de deținere pe actul depus, recipisa oficiului poștal, precum și înregistrarea ori atestarea făcută de unitatea militară pe actul depus servesc ca dovadă a datei depunerii actului; or, în cazul actelor de procedură transmise pe fax sau poștă electronică, nu există o prevedere similară.

Așadar, în situația supusă analizei, ceea ce produce consecințe juridice cu privire la depunerea în termen a unui act de procedură este data înregistrării înscrisului la instanță, care trebuie efectuată în interiorul termenului procedural, iar nu data trimiterii actului prin poșta electronică sau prin fax.

În sensul raționamentelor de mai sus este și Decizia nr. 34/2017 din 15 mai 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă; care în paragrafele 104 și 106 arată următoarele:

„104. Cu alte cuvinte, fiind o derogare de la regula înscrisă în art. 182 alin. (2) din Codul de procedură civilă, numai actul de procedură depus prin scrisoare recomandată la oficiul poștal sau depus la un serviciu de curierat rapid ori la un serviciu specializat de comunicare, cu condiția de a fi depus până la ora 24,00 a ultimei zile a termenului prevăzut de lege este prezumat de lege ca socotit a fi făcut în termen, nu și cazul comunicării prin fax sau e-mail, care, nefiind în mod expres menționat în cuprinsul art. 183, nu poate fi extins pe cale de interpretare.

106. Așadar, în situațiile supuse analizei, ceea ce produce consecințe juridice cu privire la depunerea în termen a unui act de procedură este data înregistrării înscrisului la instanță, care trebuie efectuată în interiorul termenului procedural, iar nu data trimiterii actului prin poșta electronică sau prin fax, chiar și după închiderea activității instanței.”

În cea de-a doua opinie se rețin următoarele: depunerea cererii de apel, prin e-mail, înăuntrul termenului de declarare a apelului reglementat de art. 410 C.p.p., chiar dacă cererea este înregistrată la instanța de judecată după expirarea termenului, nu poate atrage sancțiunea decăderii, apelul urmând să fie considerat ca fiind făcut în termen.

Atâta timp cât normele procesual penale acceptă depunerea actelor procedurale prin fax sau poștă electronică, în conformitate cu prevederile art. 264 C.p.p. raportat la art. 257 alin. 5 C.p.p., întârzierea în înregistrarea cererii de apel nu poate fi imputată părții. În condițiile în care cererea de apel a fost introdusă, în ultima zi a termenului de declarare a apelului, în acest sens existând o dovadă scrisă, prin poștă electronică, faptul că cererea a fost înregistrată ulterior, după expirarea termenului de apel, nu poate atrage sancțiunea decăderii reglementată de art. 268 C.p.p. întrucât nu poate fi reținută nicio culpă a părții apelante în ceea ce privește exercitarea drepturilor procesuale, motiv pentru care calea de atac urmează a fi apreciată ca fiind declarată în termen.

Prin urmare, constatând admisibilitatea procedurii conform art. 475 Cod procedură penală, în baza art. 476 alin. 1 rap. la art. 475 Cod procedură penală, se va sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv: Dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 269 și art. 270 din Codul de procedură penală, actul de procedură care trebuie făcut într-un anumit termen, este trimis prin e-mail/fax, în ultima zi a

termenului care se calculează pe zile, este socotit a fi făcut în termen; chiar dacă actul de procedură se înregistrează la organul judiciar după expirarea termenului.

În baza art. 476 alin. Cod procedură penală se va suspenda soluționarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept sesizate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

În baza art. 476 alin. 1 rap. la art. 475 Cod procedură penală, sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept:

"Dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 269 și art. 270 din Codul de procedură penală, actul de procedură care trebuie făcut într-un anumit termen, este trimis prin e-mail/fax, în ultima zi a termenului care se calculează pe zile, este socotit a fi făcut în termen; chiar dacă actul de procedură se înregistrează la organul judiciar după expirarea termenului".

În temeiul art. 476 alin. Cod procedură penală suspendă soluționarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept sesizate.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi, 03.02.2020.

Președinte,
.....

Judecător,
.....

Grefier,
.....

Red./.....07.02.2020

Tehnored./04.02.2020/2ex